

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo

Št. 124.

Ljubljana, četrtek 4. junija 1936

Leto II.

Ali se ne motijo, kateri snujejo hudo? Milost pa in resnica pride njim, ki snujejo dobro.
Svetopisemski pregovor.

Sestanki z dr. Mačkom

Zagreb, 3. junija.

Predvčerajšnjim popoldne sta obiskala dr. Vladimirja Mačka na njegovem stanovanju v Zagrebu prvaka bivše Samostojne demokratske stranke Večeslav Vilder in narodni poslanec Sava Kosanović.

Kosanović je ob tej priložnosti obvestil dr. Mačka o svojih razgovorih v Beogradu z Ljubo Davidovičem, Mišo Trifunovičem in dr. Milanom Gavrilovičem. Kosanović je obrazložil dr. Mačku podrobno stališče srbskega dela izvenparlamentarne opozicije in aktualna vprašanja, ki zanimajo SD koalicijo. Dr. Vladko Maček je bil zadovoljen s sprejetim referatom. Zdaj se pričakuje, da bo srbski del Zdručene opozicije in Miša Trifunović končno odgovoril na predloge, ki jih je svojočasno postavil dr. Vladko Maček v imenu SD koalicije.

Plemiške naslove nazaj

Dunaj, 2. junija. Agencija Stefani poroča, da je avstrijsko katoliško plemstvo s posebno spomenico zahtevalo, naj vlada takoj razveljavi zakon s katerim je bilo plemstvo v Avstriji odpravljeno in osebe, ki se poslužujejo plemiških naslovov, kaznovane.

Borza

Ljubljana, 4. juni.

Današnja	povprečna	vrednost
	tujega denarja	
		Dinarjev
1 hol. goldinar		29.80
1 nemška marka		17.63
1 belga		7.46
1 šv. frank		14.30
1 angl. funt		219.07
1 am. dolar		44.00
1 fr. frank		2.91
1 Kš.		1.83
V privatnem kliringu		
1 avstr. šiling		9.19
1 nemška marka		13.50
1 angl. funt		250.00

LJUBLJANSKI VELESEJEM

nudi svojim obiskovalcem ogled

VARIETE

PREDSTAV — zastoj.

3 predstavi dnevno: pol 6 in 9. zvečer.

Svetovni artisti.
Vratolomne atrakcije.
Dreaura živali.
Salve smeha.

3 Taylor, 4 Margilles, Fama, 4 Wellmann, 4 Soundy's, 2 Barrisons, itd.

Od 30. maja do 8. junija.

Pred paviljonom K.

Pred vojno v Kitaju

Shanglai, 3. junija. h. V Kantonu je tamkajšnji lokalni Kuomintang proklamiral potrebo vojne proti Japonski in pozval nankinško vlado, naj objavi vojno. Ta gesta pomeni torej odprt konflikt med Kantonom in Nankingom.

Razgovori med vladami so se popolnoma razbili radi tega, ker je Nanking zahteval, da se južne province Kwantunga in Kwangsija vrnejo pod nankinško kontrolo in da se razpusti kantonska vojska in pa finančna avtonomija Kantona. Ker so se razbili mirni pregovori, se sedaj obe strani tako Kanton kot Nanking pripravljata na vojno.

Poveljnik nankinške vojske je že zbral okoli 350.000 vojakov v bližini Kwangsi in Kwantunga. Jasno se vidi, da želi kwantonska opozicija spraviti javno mišljenje na svojo stran, predstavljajoč se kot glavni organizator odpora proti Japonski.

Hongkong, 3. junija. k. Dobro informirani krogi ne verujejo, da bo kantonska vlada pričela z sovražnostmi proti nankinški vladi, vendar, se razume, se bo branila z oboroženo silo, če bo napadena od maršala Čangkajšeka, kateri stoji čvrsto pripravljen, da naredi konec separatizmu v provinci Kwantung.

Nekateri so mnenja, da mora ta spor dovesti do meščanske vojne.

Brez krvoprelitja

iz stare v novo socijalistično družbo obliko

Pariz, 1. junija. Včeraj so zborovali člani nacionalnega kongresa socijalistične stranke. Zborovanje je bilo zelo živahno. Na kongresu je imel glavno besedo Leon Blum, ki je izjavil:

V nečem smo si na jasnem, namreč v tem, da je francoski družabni ustroj v zagati in da sam od sebe zahteva prilagoditve novemu času, to se pravi, da je pred odločitvijo, da se prerodi ali pa propade.

Francoska socijalistična stranka ima svoj načrt za reformno družbo, toda tega načrta ne more sama izvesti, ker ni sama zmogala pri zadnjih volitvah, temveč skupno z vsemi levicariji v »narodni fronti«. Zaradi tega se bo morala nova vlada lotiti dela na podlagi programa »narodne fronte« pri reševanju socialnih in gospodarskih problemov Francije. Četudi ne bo mogoče tega načrta takoj v celoti izvesti, vendar bo osnova za vse bodoče delo na tem področju.

Prehod v novo družbo

Prehod od dosedanjih režimov in načina vodstva državnih poslov v nov in naprednejši način ne bo prehod s krvoprelitjem in neredi, temveč bo potekel organsko. Kljub tem našim željam pa ostane odprto še glavno vprašanje, to pa je, ali je mogoče po-

stopoma pretopiti ali preoblikovati dosedanje oblike družbe v novo socijalistično družbo? To vprašanje more rešiti samo čas in izkustvo. V vsakem primeru pa mora socijalistična stranka pripraviti ta prehod iz stare družabne oblike v novo. Ta problem morajo doumeti zlasti delavske mase in morajo zaupati bodoči socijalistični vladi, ako hočejo uspeli s tem, za čemer hrepene vsi prijatelji človeštva.

Kerenski brez Lenina

V tem delu debate so nekateri očitali Blumu, da hoče igrati vlogo francoskega Kerenskega, ki mu bo sledil francoski Lenin. Na to je Blum odgovoril, da v Franciji ni potrebno, da bi Lenin postal naslednik Kerenskega, kakor v caristični Rusiji.

Socijalisti, je rekel še Blum, morajo ostati zvesti svojim idejam, da se mora doseči pravičen mednarodni mir, ki bo pravičen za vse. To pa bo le tedaj, če se bodo narodi razoroževali in ne oboroževali, kakor sedaj, kar vodi v neizbežno propast vseh dobrin, ki si jih je človeštvo v stoletjih priborilo in ustvarilo. Ob koncu so na kongresu brez glasovanja izrekli Blumu soglasno zaupnico. Izvoljen je bil spet za predsednika socijalističnega poslanskega kluba.

Boj med komunisti in nasprotniki dobojevan

Moskva, 2. junija. Z odlokom sovjetske vlade je odpravljeno neenako postopanje z državljani uvrščeni med delavske razred. Z odlokom je prepovedano tudi preganjanje oseb, ki imajo protirežimsko preteklost, kakor tudi tajno poročanje o delavcih. Odslej

morajo biti vse informacije o delavcih javne. S tem odlokom sovjetskega vlade je formalno zaključen boj med buržuji in ruskim proletarskim razredom, ki je prevzel oblast po revoluciji in preobličil Rusijo po svoji ideologiji.

Mednarodni policisti se zbirajo

Ljubljana, 3. maja.

Ljubljana postaja te dni pravo mednarodno središče. Nekaj je k temu pripomogel velesejem, svoje je pa tudi dodalo zbiranje mednarodnih poli-

cistov v naši Ljubljani. Ze včeraj je prišel v Ljubljano sloveči policist Johanes Kraiberger iz Kopenhagna, prispel je pa tudi sam vice-šef slavne-ga Scotland Yarda, tako da si lahko

te dni popolnoma brez skrbi v naši sredi. Danes zvečer bodo prispeli še mnogi drugi policisti. Če le malo pogledaš takole po kavarnah, se gotovo pojavi znana slika: v gube zarezan obraz, lokave oči in angleška pipica se guglje med ustnicami. To je eden znanih slavnih gostov.

Policisti stoje nemirno po ulicah, žeparji imajo slabe čase, čeprav se šušlja, da so ravno naši uzmoviči specialiteta zase. Če le malo prislutneš pogovoru naših ulic, boš gotovo slišal opazko: Evo ga, to je pa drugi Holmes. Ponoči spimo mirno po svojih sobah v zavesti, saj pazijo gostje na nas (mesto da bi mi nanje).

Upamo, da se bodo počutili v naši sredi res ugodno in odnesli od našim boljše utise.

Za svobodo domovine

Gospod minister dr. Krek je na kongresu JRZ v Beogradu izjavil:

»Prvo, kar je posebno nam Slovencem milo in drago in na čemur se veselimo, je to, da je naša stranka enkrat za vselej prekinila z delitvijo poštenih jugoslovanskih državljanov v državne in pa protidržavne, v nacionalne in nenacionalne elemente«.

Kdor govoriti kaj ne ve, on vreme hval' al toži, kdor pevcev peti kaj ne ve, o letnih časih kroži.

Sam se ponižuje, kdor krivici pritrjuje.

Vsak državnik naj bi pomislil, da jezмага krščanstva bila prav za prav zasluga tistih, ki so skušali nove nauke zatreti s krvjo...

36 milijonov za člane

Zagreb, 3. junija.

OUZD v Zagrebu je izdal poročilo o svojem poslovanju v preteklem letu. Zanimivo je, da je urad zaključil poslovanje z majhnim — suficitom. Vsa leta doslej je imel deficit. Za svoje člane je izdal v poslovnem letu nad 36 milijonov Din.

Razmere v delavskem zavarovanju so se nekoliko popravile. Vendar dolgojejo delodajalci zagrebškemu OUZD okoli 12 milijonov dinarjev. Članov ima urad 76.589. Hranarine je izplačal nad 9 milijonov Din.

— Kaj vi sedaj dresirate slone?

— Seveda, prej sem dresiral bolhe, ker pa sem postal kratkoviden, mi je zdravnik svetoval, da naj menjam noklic

Kdor svojo premoč zlorablja nasproti šibkemu, je ničvreden slabič, ki ga bo nekoč lastna sila pogoltnila.

Razgovori s čitatelji

O tem in onem

Ljubljana, 3. junija.

Dobrim prijateljem na dobrohotno opozorilo:

Hvala vam, prijatelji, a da se nad našimi grešnimi glavami že dolgo zbirajo črni oblaki, to vse dobro vidimo in tudi občutimo. Saj je že dvakrat treščilo v nas. Trikrat naj trešči, pa bo po nas. Bomo že pazili in se pravočasno umaknili v zavetje.

Vemo, da nam konkurenca, ki ji danes žito tako gre v klasje, streže po življenju; saj se je zaklela, da nas bo strla, in ima danes tudi to moč. Dobro občutimo vso odkrito in skrito kampanjo proti našemu listu. Kmalu si ga ne bo upal nihče več držati, ki je od te konkurence ko-ličak odvisen.

Pregrešili smo se, ker se proti farizejstvu in licemerstvu borimo z odkritim krščanskim vizirjem. A kje neki imamo mi legitimacijo za krščansko moralo? Mi smo samo krščanski tihotapci. In zato smo mi tisti pobeljeni grobovi, o katerih govori sv. pismo; Farizeji so pa čisti.

Vemo tudi, da pada na nas senca dr. Marušiča. Ampak svoj čas so padle na nas pa ravnotake sence dr. Korošca, dr. Kulovca, dr. Natlačena, ko so živeli v konfinaciji, mi pa smo pogumno lomili kopja zanje in nas je cenura pod režimom g. Uzunovića tako preganjala, da smo morali pobegniti.

ZNIZANJE INDEKSA pride s padcem vrednosti stvari, katere so potrebne za življenje. Obutev postaja cenejša s **PALMA** gumijastimi podplati in **PALMA OKMA** gumijastimi podplati, ker pete mnogo dalje trajajo.

Razpust zbornice TOI

Ljubljana, 3. junija.

Minister za trgovino in industrijo je razrešil vodstvo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Zbornici je postavil za komisarja inspektorja banske uprave Franca Logarja. Razrešeni so predsednik Ivan Jelačin, podpredsednik Konrad Elsbacher, Josip Rebek in Ciril Majcen ter vsi zbornični svetniki.

V 6 mesecih mora izvesti volitve v zbornični svet.

NACE NAROBEE, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Celovška cesta 41, se priporoča!

Prepovedan hitlerjevski list v Avstriji

Dunaj, 3. junija. u. Po odločbi ministrskega sveta je v Avstriji prepovedano širiti za eno leto prški list »Die Zeite«, ki je organ Heimleina, t. j. stranke sudetskih Nemcev.

Posvečaj večjo pažnjo svojim zobem: neguj jih

s Chlorodontom

izkušeno kakovostno zobno pasto
Jugoslovanski proizvod

Kvaternikovo posestvo prodano

Celje, 3. junija

Kvaternikovo posestvo je končno le postalo last mestne občine celjske. Mestni očetje pravijo, da je bila kupčija dobra in si prednosti te kupčije najbrže razlagajo takole: Kupnina znaša 1.390.000 Din in je treba ta denar plačati v gotovini, ki pa je dandanes precej redka stvar in bo zato mestna občina najela posojilo. Od kupnine bo dobila Ljudska posojilnica nad 800.000 Din in bo mogla s tem denarjem izplačati svoje vloge v večjem obsegu. S tem bo prav gotovo oživljen denarni promet v našem, šmarskem in ko-

njskem okraju. — Pri tem bodo imeli zasluge gospodje iz občinskega sveta, posebno njegov finančni referent g. Prelog, ki je sicer uradnik Ljudske posojilnice, g. župan Mihelčič, ki ima tudi privatne uradne prostore v Ljudski posojilnici, pa tudi g. prof. Cestnik kot ravnatelj Ljudske posojilnice, ne bo ostal brez zasluge.

V počastitev spomina ponesrečenega kolege Bojana Lovša je Akademski klub montanistov na mesto venca naklonil Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu znesek 100. Din.

Anglija hoče črno na belem

Zastrta Ribbentropova misija v Londonu

London, 3. junija. n. Diplomatski krogi menijo, da se bosta angleški zunanji minister Eden in italijanski poslanik v Londonu Grandi sestala še pred 16. t. m., da pretreseta položaj, ki trenutno obvlada Evropo.

Sestanek med von Ribbentropom in Edenom pa ni predviden. Nič se ne misli, da se bo Ribbentrop sestal s kakšnim drugim visokim angleškim funkcionarjem zunanjega ministrstva. Mislijo pa, da bo von Ribbentrop le iskal pri-liko, da se v okviru navadnih dru-

štvenih sestankov, porazgovori z angleškimi odločilnimi osebnostmi. Ne veruje pa se, da bi se glavne osebnosti angleške vlade spustile v razgovor s von Ribbentropom, posebno še zato ne, ker je Nemčija dobila od Anglije pismena vprašanja in bo morala tudi na ta vprašanja pismeno dati odgovora. Radi tega smatrajo, da se ne more upoštevati von Ribbentropovih ustmenih izjav. Anglija želi imeti v rokah dokument pisan črno na belem.

funkcije na etiopskem ozemlju prevzame italijanski Rdeči križ. V zvezi s tem se pričakujejo 8. t. m. v Addis Abebi prihod dr. Zinoa, poslanika mednarodnega Rdečega križa, ki se trenutno mudi v Džibutiju.

Najvišja gora kljubuje

London, 3. junija. Angleška znanstvena skupina, ki je precej časa z največjo natančnostjo pripravljala ekspedicijo na najvišji vrh sveta v Himalaji, je morala opustiti svoj načrt radi močnega monsuma, ki je popolnoma onemogočil vzpenjanje na Mont Everest. Ekspedicija to leto sploh ne bo poskušala premagati vrh.

Vedno več ljudi pije

ROGAŠKO MINERALNO VODO, ker so se prepričali o njenem prijetnem učinkovanju na njihov organizem

Pravi trgovec je že zdavnaj spoznal pomen reklame, zato pa tudi uspeval. Trgovec brez reklame sploh ni trgovec, pravi Ford.

Obračun z življenjem

Sarajevo, 3. junija.

Na železniški postaji Visoko so je pred občinstvom vrgel pod vlak zunanji profesor matematike frančiškanske gimnazije na Visokem Stanislav Borković.

Vlak je samomorilca strašno razmesaril. Po odrezani glavi so spoznali, kdo je samomorilec. Kaj je profesorja nagnilo k obupnemu dejanju, se ne ve, bil pa je živčno bolan. Prijateljem je pravil zadnje čase, da je najbolje, če človek obračuna z življenjem.

Dr. Šavnik

ne ordinira

do 14. junija.

Nočni napad

Kranj, 3. junija.

V nedeljo ponoči so štirje brezposelni napadli nekega mesarja iz Strazišča, da bi ga izropali. Mesar se je vračal domov preko Gaštega, kjer so ga v temi napadli, ga podrli na tla in pričeli stikati po žepih. Mesar se je branil, toda premoči bi bil podlegel, da niso tedaj prišli mimo neki ljudje, katerih so se napadalcem zbalili in zbežali. Vzeli so mu samo klobuk, ker je mesarju uspelo, da se je branil toliko časa, da so prišli ljudje na pomoč. Pobeglim napadalcem je mesar nato skrivaj sledil do neke hiše, v katero so izginili, nakar je napadeni vso zadevo takoj javil orožnikom.

Pod vlak

Ljubljana, 3. junija

Gofi Ivan, leta 1878. rojeni posestnik z Rudnika pri Ljubljani, se je v samomorilnem namenu vrgel pod vlak v bližini Rudnika. Kolesa so ga poskojvala precej občutno, vendar je še ostal živ. Njegovo stanje je pa nevarno, tako da so v bolnišnici v skrbeh za njegovo življenje.

Miklš Ivan, leta 1931. rojeni sin mizarja iz Logatca, je prišel po ne previdnosti pod motocikel. Dobil je težke poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Lev ranil delavko

V zagrebškem živalskem vrtu se je pripetila huda nesreča. Delavka Monika Cimer je ogledovala leva »Pašo«. Nenadoma je paša pomolil svojo šapo skozi riešetko in nesreča je hotela, da da je pograbil njeno roko. Delavka je zakričala od bolečine, nakar jo je lev spustil. Delavko so morali s hudo poškodbo na roki odpeljati v bolnišnico.

Grozna avtomobilska nesreča

Beograd, 3. junija.

Smrtna žrtev hude avtomobilske nesreče je postal večeraj znani nogometaš »Jugoslavije« Dragan Jovanović, imenovan tudi »Zena«. Peljal se je v avtomobilu industrijalca inž. Vojislava Nikolića z banketa ob proslavi 25-letnice BSK s šestimi tovariši. Šofiral je sam inž. Nikolić. Pred ministrstvom vojske je nenadoma stekla čez cesto služkinja Tereza Mlinarec. Avto je dirjal z največjo brzino. Šofer je zavil, da ne bi povozil služkinje, tedaj pa je izgubil oblast nad volanom. Avto je zadel v drevo s tako silo, da ga je izruval. Pod seboj pa je pokopal vse potnike. Smrtno poškodbe je dobil Jovanović, ki je kmalu nato umrl, ostali so pa bili lažje ranjeni. Težje poškodbe je dobila tudi služkinja, zaradi katere je po naključju nastala katastrofa z avtom.

Abesinski Rdeči križ razpuščen

Addis Abeba, 3. junija. tg. Namestnik podkralja Abesinije je danes odločil, da se takoj razpusti abesinski Rdeči križ. Vse njegove

Skrivnost Sing-Singa

Iz zapiskov dr. Andersona.

1

„Ali stanujete v Sing-Singu?“

V Evropi imajo ljudje kaj čudne pojme o ameriških jetnišnicah. Nekateri mislijo, da je ameriška kaznilnica nekak klub, v katerem igrajo ves dan nogomet ali poslušajo godbo; drugi pa si predstavljajo vsakdanje boje s strojnimi in revolverji, ki se bijejo med nečloveškimi pazniki in po nedolžnem obsojenimi jetniki.

Stvar pa ni taka. Jaz lahko o tem govorim, saj sem preživel 25 let v Sing-Singu. In v naslednjem bom skušal vse pomembnejše dogodke iz te dolge dobe po pravici in nepristransko podati.

Najprej bi pa rad povedal, kako je prišlo do tega, da sem živel četrto stoletje takorekoč kot prostovoljni jetnik v Sing-Singu. Čim sem s 25. leti napravil zdravniški izpit in imel doktorsko diplomu v žepu, sem se nastanil v malem kraju po imenu Ossining države New-York.

Ossining! Ime samo ne pove čitatelju prav nič, če mu ne pojasnim da se je Ossining še pred kratkim imenoval Sing-Sing, oba ležita nam reč blizu skupaj ob reki Hudson.

Prebivalcem te vasice je postalo s časom mučno, če jih je kdo vprašal, od kod so doma, pa so morali odgovoriti s starim indijanskim imenom tega kraja:

»Stanujem v Sing-Singu...«

»Kako?« je bilo začudeno vprašanje, pa je sobesedniku padel od strahu kar svinčnik iz roke. »Kako, vi stanujete v Sing-Singu?«

»Toda, gospod, razumeti morate pravilno: ne stanujem v jetnišnici Sing-Sing, temveč v vasi... Saj razumete...?«

Ne, ni razumel. In vsak je postal ledeno-mrzel in se jadrno poslovil, da je čim prej prišel iz bližine tako nevarnega človeka, ki prebiva v tako sumljivem kraju...

Po tem takem vam bo razumljivo, zakaj je mala vas dobila dovoljenje, da spremeni svoje ime v Ossining.

Toda mene skromnega podeželskega zdravnika nikakor ni strašilo to strašno ime. Najprej sem nadomestoval jetniškega zdravnika, ko je bil na dopustu, potem sem postal pomožni zdravnik in končno l. 1914 šef-zdravnik jetnišnice Sing-Sing.

Kletka

iz marmorja

Da bodo čitatelju dogodki v Sing-Singu bolj razumljivi, naj opišem nekoliko okolico in jetnišnico samo. To je ogromna skupina poslopj, ležečih sredi prekrasne pokrajine na polotoku Tappan-Zee. Toda domneva, da so svojčas prav za to izbrali ta prelepi kotiček, da bi nekoliko olajšali ubogim jetnikom njih gorje, je pogrešna. Mero-dajni so bili povsem prozaični, praktični razlogi: tukaj je namreč velik kamolom marmorja in uprava kaznilnic zedinjenih držav si je dejala, tu postavimo jetnišnico, ker je dovolj gradbenega materiala pri roki in delavnih moči je dovolj po kaznilnicah; spravimo jetnike semkaj in zgradimo kaznilnico-palačo, ki bo dostojna tako velike države!

In tako so 14. maja 1825, poslali 200 kaznjencev iz Auburna pod spremstvom 50 do zob oboroženih paznikov v Tappan-Zee. In v treh

letih je bilo prvo poslopje dograjeno: imelo je tri nadstropja s 600 celic. Toda že naslednje leto so morali stavbo zvišati še za eno nadstropje in kmalu nato še za dve nadstropji, tako da je imelo poslopje l. 1832, že 1200 celic. Guverner je prišel in pohvalil jetnike in smeli so si za »plačilo« izbrati celico, v kateri bodo preživeli ostanek svoje kazni.

Seveda so bile te celice takrat pred 100 leti vse prej kot udobne. Vsak je imela obseg 2.50 m dolžine in višine, ter 1.20 m širine. Stene so bile, kakor rečeno, iz ogromnih marmornih klad, kar je bilo zelo elegantno, a tudi zelo mrzlo. Poleg tega ni bilo oken, dnevna svetloba je prihajala iz hodnika odosno galenije pred celicami in je bila dokaj slabotna.

Šestnajstisoč kaznjencev je zbasanih v teh 1200 celicah. In od sobote do ponedeljka ne smejo iz celice zaradi nedejškega počitka, ampak morajo tičati v svojih smrdljivih luknjah, kjer sta edina oprema dve popolnoma enaki posodi: ena za jed, druga za... Popolnoma pravilno! Zjutraj, ko zapustijo jetniki celice, držijo v vsaki roki skledo; v eno dobljajo riž, drugo izpraznijo v kanal...

Čitatelji je opazil, da govorim o tej uredbi iz l. 1832, kot o sedanosti. To pa je popolnoma pravilno, ker so do l. 1920, v Sing-Singu ni prav nič spremenilo. Oprema celic je ostala ista, kot je bila pred 90 leti in kultura 19. in 20. stoletja je šla mimo njih brez sledu. Šele ko je jetnišnico obiskal guverner Al Smith, so se razmere zboljšale.

Država je dovolila kredit več milijonov dolarjev, tako da je danes Sing-Sing naravnost razkošna jetnišnica.

Ima zdaj vzorno bolnišnico, kuhinje kot prekooceanski parniki, tridelno kapelo, ki omogoča katolikom, protestantom in judom istočasno službo božjo. Nova poslopja imajo moderne celice, vsaka z lastnim straniščem, in so tako razporejene, da zadostuje za vsako nadstropje en sam paznik, ki nadzira jetnike. Toda stare poslopje, marmornata palača, še vedno stoji in v tem prebiva 400 jetnikov tako kot pred sto leti...

Ovratnik,

bič in kašot...

Kaznilniška uprava je vsako celico preskrbel z biblijo za duhovno povzdigo jetnikov. Ker pa ni o tem prepričana, da bo sveto pismo vplivalo na jetnike dovolj blagodejno in jih storilo pohlevne, kolikor je potrebno, da ne pridejo v navzkriž s hišnim redom, ima v zalogi še nekatere druge pripomočke, namenjene, da umetno ustvarjajo potrebno krotkost.

Ti pripomočki so: ovratnik, bič in kašot.

Ovratnik je lepo poniklana jeklena ploščica, ki ima na sredji okroglo odprtino, skozi katero vtaknejo glavo kaznjence. Okrog odprtine je vrsta jeklenih palčic, ki se dajo več ali manj izvleči tako, da je delikvent prisiljen ubogniti glavo naprej ali nazaj ali proti rami.

In 24 ur v tem stanju prebiti. — To nekaj pomeni v človeškem življenju!

Športnik...

dobro ve,
da si bo obvaroval noge in
da bo odpornejši, ako nosi

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL IZDELEK

Dobe se pri vsakem čevljiarskem mojstru!

Iz domačih gajev

MARA J. TAVČARJEVA:

Mladosti

Pozdravljena tisočkrat, zlata mladost,
rojena iz jasnih, ozarjenih dni,
sem mislila, kvišku boš romala, k
[soncu
in nikdar v temno brezvezdnih noči,

Pozdravljena tisočkrat, zlata mladost,
prepolna ponosnih si upov bil
in kot golobica pred jastrebom ljutim,
iz sončne višave si padla na tla.

★

Mara Jamšek-Tavčarjeva živi kot šolska upraviteljica v p. v Ljubljani. V tisku se je prvič vglasila l. 1905. Srečujemo jo v vseh naših listih. Njene pesmi, povesti in črtice so prinašali »Slovenski Narod«, »Dan«, »Domači prijatelj«, »Jutro«, »Slovan«, »Ljubljanski Zvon«, »Lovec«, »Osas«, »Rdeči Prapore«, »Slovenski Dom«, »Slovenska Gospodinja«, »Slovenska žena«, »Učiteljski Tovariš«, »Zvonček« in drugi. Ponatise sta priobčevala ameriška lista »Glas Naroda« in »Ave Maria«. Njena dela so izvirna, polna svežosti in naravnega humorja. Njene pesmi so melodijozne ter je nekaj uglašenih, med temi »Očka poje uspavanko«, katero so peli Trboveljski slavčki v »Unionu« v Ljubljani in v Pragi. Zdaj se bavi z dramatikom. Naša pesem je vzeta iz »Ljubljanskega Zvona« l. 1912.

Nova pogodba

čudežnega otroka

Njujork, 1. junija. Iz Hollywooda poročajo, da so starši male filmske zvezdnice Shirley Temple podpisali s podjetjem Fox novo pogodbo, s katero je temu »čudežnemu otroku« zagotovljen letni dohodek 18 milijonov. Nedavno je Temple proslavila svoj sedmi rojstni dan.

Rimske toplice

Jugoslavenski Gasteln

zdravi nervozo, žensko bolezn, revmo itd. Znižane pavšalne cene, Prošpekti brezplačno pri kopanju lišnem ravnateljstvu.

„Glas“ je poceni

Bič, narejen iz kože vodnega konja, uporabljajo takole:

S stropa posebne celice, ki ji pazniki pravijo oratorij, (molilnica), visi vrvi z zanko, ki teče čez škripec; točno pod škripcem sta dve jekleni sponi, pritrjeni v tleh. Zdaj slečejo do nagega jetnika, ki se je kaj pregrešil, in pritrđijo njegove noge v obe sponi, roke zvežejo in zadrignejo v visečo zanko. Potem vleče kakšen poseben močan paznik za vrvi, dokler se kite grešnika ne nategnejo do skrajnosti. Na to pa mu naštejejo z bičem 10 do 15 udarcev čez hrbet.

Število udarcev ne prekorači nikdar 15. Pa ne morda iz človekoljubnih ozirov, ampak ker je praksa pokazala, da so bili kaznjenci tako »nesramni«, da so se po 16. udarcu navadno umaknili v — večpost.

In ker je smatrati smrt kot pogreb pred kaznijo, tega kaznilniška uprava seveda ne more dopustiti...

Kar pa zadeva kašot, obstoja ta iz kocke, ki meri od roba do roba po en meter in je tesno zaprta, da svetloba ne more vanjo, zrak pa le skozi tri male luknjice. Sedeti ali ležati je v kocki nemogoče in če kaznjenec prečepi tu notri 2 do 8 dni, torej je ko ga izpustijo iz kašota, je najkrotkejše bitje na svetu. Vsekakor pa sem doživel primere, ko so ljudje po osmih dneh zblazneli...

Astrološka napoved

za 4. junij

Lice neba je zopet mrko. Kritičen dan, po svojih slabih vplivih enak predvčerajšnjemu. V ljudeh se zbujajo nizki nagoni. Za vladajoče osebe slab dan. Poslovno življenje je v neugodnih aspektih; denarstvo je ogroženo, pojavljajo se sleparji in hohštaperji. — V rodinskem in ljubavnem življenju motnje in vznemirjenja. Ženske naj pazijo danes na svoj dober glas. — Mogoče so potresne in požarne katastrofe.

Za 5. junij

Dan je boljši od prejšnjega, vendar še prevladuje splošna depresija. Za decembrovce je razmeroma dober dan. Pod ugodnimi vplivi teh dni je najbolje vse važnejše odločitve po možnosti odložiti in počakati boljših aspektov. — Splošna tendenca kaže še vedno na slabo.

— Kakšen pa si, dragi moj? Ves potolčen in razbit.

— Bil sem na kostimiranem plesu.

— Pa za to ne boš tako zbit?

— Seveda. Bi sem v maski nogometne žoge.

Podrobnosti o grozni letalski nesreči

Banjaluka, 3. junija.

Mesto Banjaluka še vedno stoji pod strašnim vtisom letalske nesreče, ki se je pripetila v nedeljo popoldne.

Nesreča se je pripetila pred tisoči gledalcev. Pred hangarjem na letališču oblastnega odbora Aerokluba se je zrušilo dvosedezno letalo kluba, ki ga je pilotiral Dejan Zita, tajnik Aerokluba in uradnik banske uprave. V letalu je bil še Dušan Simič, bivši letalski pilot in mehanik.

Ta dva sta se dvignil av letalu in krožila nad občinstvom. Nenadoma je pilot naredil nevarno virajo. Tedaj je začelo letalo padati proti zemlji. Zgodilo se je to v višini kakih 50 metrov.

Tisoči, ki so gledali ves prizor, so si v grozi zakrili obraze z rokami. Nekaj sekund nato je letalo strmoglavilo na zemljo. S prednjim delom se je zapičilo v zemljo. Sledila je strašna detonacija in letalo je bilo v hipu v plamenih.

Občinstvo je bilo do kraja razburjeno in zavlada je panika. Ženske so padale v nezavest. Tisoči so kri-

čali in gledali strašen prizor. Nihče se ni upal približati gorečemu letalu. Gledali so, kako sta se pilot in mehanik še s poslednjimi močmi skušala rešiti izpod gorečega letala. Kmalu sta pa omahnila. Pozneje so izvlekli izpod ruševin le še njuni trupli. Simič je bil že mrtev, ko so ga potegnili izpod ruševin, Zita je pa živel še 10 minut. Imel je grozotne opekline po vsem telesu. Letalo je docela pogorelo.

Nesreča pa je zahtevala še tretje življenje. Stražnik Peter Klaič je pohitel proti kraju, kjer se je letalo zarilo v zemljo. Levo krilo letala ga je nevarno ranilo na glavi in kmalu nato podlegel poškodbam. Vse tri žrtve so pokopali ob ogromnem spremstvu občinstva.

Posebna komisija je ugotovila, da je letalo pilotiral Zita, čeprav ni imel pilotskega izpita. Simič mu je pa dovolil, da je sedel za krmilo. Nesrečo je zakrivila najbrže nevesča roke pilota Zite. Strašen prizor ob nesreči je opazovala tudi neka Rok-sanda Zečević, s katero je bil Zita zaročen.

NOVOST ZA DAME:

Je najmodernejši aparat za trajno kodranje, brez elektrike in brez žlic. Strokovnjaško na tem aparatu izvršuje trajno — FRIZERSKI SALON

Engelbert Franchetti

ново водство

Tyrseva c., vis-a-vis kavarne Evrope, ter se obenem priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela kot: specijalno vodno ondulacijo, moderno barvanje las itd.

Dolina gradov

Ljubljana, 3. junija.

Propagandno predvajanje skiop-tičnih slik »Doline gradov«, od Novega mesta do Kostanjevice in nazaj, gradov, kopališč, samostanov in drugih krasot bo v četrtek 4. junija ob 20. v dvorani »Sloge« ljubljanskega dvora (poslopje železniške direkcije v Ljubljani). Predava Propagator Dolenjske Viktor Pirnat. Opozorjamo na to edinstveno priliko vse prijatelje

lepe Dolenjske kot tudi interese- te za izlet, ki ga organizira v te kraje udruženje železniških urad- nikov v Ljubljani in katerega iz- leta se lahko udeleži vsakdo. Pri- jave za ta izlet sprejema kot tudi daje vsa pojasnila in prospekte Putnik Ljubljana, Maribor in Za- greb. Za predavanje ni nobene vstopnine.

Proti telesni sili se je mogoče boriti s silo, proti sili idej pa je vsako nasilje borba z vetrom.

Pozor! OTVORITEV Pozor!

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem prevzel in preuredil na novo GOSTILNO »ZVEZDA«

v Ljubljani, Celovška c. 72, sedaj gostilna

„OTOK VIS“

Benjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom točil prvorazredna, izborna dalmatinska vina iz svojih vinogradov otoka Visa.

Cenik in sledeče vrste:

Črnina prvovrstna	Din 10.—	čez ulico	Din 9.—
Opolo Viško posebno fino	Din 12.—	čez ulico	Din 12.—
Dingač Viško originalno	Din 14.—	čez ulico	Din 13.—
Belo Viško Vugava	Din 12.—	čez ulico	Din 11.—
Maraskino viški bell	Din 22.—	čez ulico	Din 20.—
Prošek Viški črni stari	Din 30.—	čez ulico	Din 28.—
Tropinovec 50% moč.	Din 36.—	čez ulico	Din 30.—
Slivovka pristna 47%	Din 30.—	čez ulico	Din 28.—

Dobra domača in dalmatinska kuhinja, sveže morske ribe na poljuben način, dobra in točna postrežba. Za obilen obisk se priporoča

ANTE MARASOVIČ

POSKUSITE NAŠA ODLICNA VINA

PROŠEK, ZLATO KAPLJICO, VERMOUTH, PLAVAC

na Ljublj. VELESEJMU

V PAVILJONU H, koja št. 253

PERO KOLIČ — DUBROVNIK

Modna revija na velesejmu

Ljubljana, 2. junija

Zopet so stopili naši obrtniki pred javnost, da pokažejo svoje izdelke in dokažejo, da prav nič ne zaostajajo za inozemskim kičem, ampak ga celo nadkriljujejo. Tokrat jih je združila Zveza gospodinj, naš velesejem jim je dal pa gostoljubno stroho. Sedaj se vrstijo predstave za predstavo, popoldne ob pol štirih ali pa zvečer ob pol osmih se lahko navzgor vseh lepoto modnega sveta.

Režiser prof. Šest je dan za dnem vežbal manekenke ter jim dal ves šarm in eleganco. Dvanajst naših vrlih deklet pokaže gospodinj v vseh »fazah« njenega življenja: kako naj bo oblečena ves dan, posebej — kako zjutraj, dopoldne, opoldne in zvečer, kako naj bo oblečena poklicna žena, kako v pisarni, kako v delavnici, kako na promenadi, kako v gledališču, kako pri delu in kako pri jelu. Vse to pa pod parolo: poceni, a vendar elegantno!

Predsednica gospodinj z vsem svojim štabom je bila neumorno na delu mesec in mesec. Poznale niso te naše gospodnje ne počitka ne oddiha: Od domačega dela hitro na razne seje. In tako so ustvarile nekaj, na kar so res lahko ponosne: žena sebi! Neumorni g. Daneš je pa napoltel toliko humorja v svoje napovedovanje, da imaš poleg užitka, ko gledaš vse te toalete, tudi pravi teaterski užitek, čeprav se zelo zameriš g. Danešu, če trdiš, da je ta revija teater.

In še nekaj: iznajdljivost naših modnih salonov je res vsega priznanja vredna, pridnost pa zasluži še več: da si pri nakupu oddolžiš vsem tem prid-

nim rokam in pustiš tujo robo v nemar, pač pa da vselej sežeš s ponosom po domačem blagu in daš s tem zaslužka našemu človeku in s tem tudi sebi možnost napredka.

Kdor besede ne vzdrži,
ta besede vreden ni.

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE

prodato ali kupite najbolje potom moje oblast v eno dovoljene pisarne. — Denar tako j. Priložite znamka.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 8840.

GRAFOLOG, HIROSOF

N. SADLUCKI v Ljubljani. Sprejema vsakodnevno: 9—12, 14—19. — Naslov: Ljubljana — Hotel Slon — soba 64.

KAUČE,

otomane, modroce, posteljne mreže, zložljive postelje, fotelje, rolete, zavese, preproge, sploh vso tapetniško opremo nudi najugodnejše

Egon Zakrajšek,

tapetništvo, Ljubljana, Miklošičeva c. 34, telefon 34-84. Prodajamo vsakovrstno blago za pohištvo, zavese, gradl za modroce, vse tapetniške potrebščine.

I. ORESNJE

trde, črne, rdeče, 30 kg Din 130.—. Najfinejši cvetlični med 30 kg Din 320.—, 10 kg Din 130.— razpošlja franco postaja — G. DRECHSLER, Tuzla.

POZOR! POZOR!

Za časa velesejma zelo znižane cene.

NOVA KOLESA

že od Din 750.— naprej s svetilko vred dobite pri Pepi Krmelj, Celovška cesta 115.

Birmanska darila

Zlate vratne verižice od Din 80.— Grajski urar, Maribor.

NAJVEČJA IZBIRA BLAGA

ZA ŠPORT IN TURISTIKO PRI

A. & E. SKABERNÈ, LJUBLJANA

38-55

je stevilka, katero pokličite pri naročevanju svojih

oglasov

v »Glasu naroda«